

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д.Ушинського»
Південноукраїнський центр професійного розвитку керівників та фахівців
соціономічної сфери

СУЧАСНІ МЕТОДИ ТА ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

*ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
21 червня 2023 року*

ОДЕСА

УДК: 371.013+378(01)

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Черненко Наталія Миколаївна - доктор педагогічних наук, професор кафедри освітнього менеджменту та публічного управління Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Соловейчук Олена Максимівна – секретар Південноукраїнського центру професійного розвитку керівників та фахівців соціономічної сфери

Рецензенти:

Дарманська І. М. - доктор педагогічних наук, доцент, декан факультету педагогічної освіти та філології Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії.

Княжева А. І. - доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Сучасні методи та форми організації освітнього процесу у закладах вищої освіти: збірник матеріалів всеукраїнської науково-методичної конференції. Одеса : Університет Ушинського, 2023. 96 с.

До збірника ввійшли матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої різним аспектам організації освітнього процесу у закладах вищої освіти, сучасним методам та формам організації освітнього процесу у закладах освіти різного рівня, підготовці фахівців соціономічної сфери.

Науковці та студенти висвітлюють питання щодо сучасних методів та форм організації освітнього процесу у закладах вищої освіти.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть їх автори.

«Управлінський облік»), візуалізації навчального матеріалу при проведенні лекційних занять тощо.

Отже, інноваційні методи навчання та сучасні інструменти організації освітнього процесу сприяють покращенню якості підготовки фахівців у сфері обліку і оподаткування. Їх вибір серед широкого різноманіття має здійснюватися викладачем з урахуванням змісту курсу, форми організації навчального процесу, потреб та інтересів здобувачів вищої освіти тощо. Інноваційні технології та методи, які використовуються у початковому процесі (ігрові технології та онлайн-сервіси, технології віртуальної та доповненої реальності, метод зворотного класу, метод інтелектуальних карт) сприяють формуванню такого навчального середовища, яке мотивує здобувачів вищої освіти до досягнення програмних результатів навчання, підвищує їх залученість до навчання та формує гнучкі навички, затребувані роботодавцями на ринку праці. Крім того, метод симуляції у рамках проведення ділових ігор, метод кейсів сприяють розвитку практичних навичок у здобувачів вищої освіти завдяки виконанню завдань, які ставляться перед фахівцями у сфері обліку і оподаткування під час професійної діяльності (зокрема, ведення бухгалтерського обліку, складання фінансової звітності та її аналіз, перевірка бухгалтерської документації, формування податкових декларацій, аналіз результатів діяльності підприємства, прийняття управлінських рішень та ведення управлінського обліку тощо).

Список використаних джерел:

1. Лугова О. І. Soft Skills сучасного успішного бухгалтера (in English). *Modern Economics*. 2023. № 37 (2023). С. 72-77. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V37\(2023\)-10](https://doi.org/10.31521/modecon.V37(2023)-10).
2. Бурко К.В. Інноваційні технології навчання у підготовці фахівців з бухгалтерського обліку. Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». 2018. № 5. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/5_2018/161.pdf
3. Гнедіна К., Нагорний П. Теоретико-практичні засади гейміфікації в освіті. *Information Technologies in Education: збірник наукових праць*/ голов. ред. О. В. Співаковський. Херсон: ХДУ, 2022. Вип. 3 (52). С. 7-19.

ГНЕЗДІЛОВА Кіра Миколаївна

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

Професійна діяльність педагога дошкільної та початкової ланок освіти не можна на теперішній час уявити без використання цифрових технологій. Під впливом цифровізації освіти змінюється традиційна освітня система, що проявляється у впровадженні сучасних технологій і збільшенні віртуальних освітніх платформ, які пропонують різноманітні послуги [1].

А отже актуалізується нагальна потреба у використанні сучасних цифрових технологій в освітньо-професійній підготовці майбутніх педагогів не лише викладачами ЗВО, але й здобувачами з метою формування в останніх інформаційно-цифрової компетентності.

Як зазначають дослідники в умовах цифровізації освіти все більше спостерігається вплив ІТ-компаній на визначення орієнтирів у професійній підготовці майбутніх фахівців, зокрема у визначенні складових професійних стандартів [1].

Так, у проєкті «Опис цифрової компетентності педагогічного працівника» [2] цифрову компетентність педагогічного працівника описано за п'ятьма напрямками: 1. Вчитель в цифровому суспільстві. 2. Професійний розвиток. 3. Використання цифрових ресурсів. 4. Навчання та оцінювання учнів. 5. Формування цифрових компетентностей учнів. Розробники зазначеного проєкту подають детальний опис цифрової компетентності педагогічного працівника за кожним вказаним вище напрямком.

Професійний стандарт «Вихователь закладу дошкільної освіти» складено з урахуванням нової редакції Базового компонента дошкільної освіти [3]. Відповідно до варіативної складової Державного стандарту дошкільної освіти, зокрема освітнього напрямку «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі. Комп'ютерна грамота» цифрова компетентність дошкільника трактується як «здатність використовувати інформаційно-комунікаційні та цифрові технології для задоволення власних індивідуальних потреб і розв'язання освітніх, ігрових завдань на основі набутих елементарних знань, вмінь, позитивного ставлення до комп'ютерної та цифрової техніки» [3]. А отже складовою професійної діяльності вихователя закладу дошкільної освіти є використання інформаційно-цифрових технологій з метою ефективної організації освітньо-виховного процесу загалом, а також формування у дітей дошкільного віку цифрової компетентності зокрема.

З огляду на зазначене вище, серед професійних компетентностей вихователя ЗДО у професійному стандарті виокремлено інформаційно-комунікаційну компетентність, яка передбачає: здатність орієнтуватись в інформаційному просторі; здатність ефективно використовувати інформаційно-комунікаційні технології та електронні освітні ресурси в професійній діяльності; здатність дотримуватись правил безпечної поведінки в цифровому середовищі [4].

Організація освітнього процесу в початковій школі в умовах Нової української школи також здійснюється шляхом використання учителями різноманітних інформаційно-цифрових технологій. Відзначимо й те, що необхідність їх широкого використання спричинили ще й пандемія COVID-19, а також потреба в організації освітнього процесу в умовах воєнного стану.

Відповідно до професійного стандарту «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти» [5] інформаційно-цифрова компетентність містить у собі такі складові як то: здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності; здатність ефективно використовувати наявні та

створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси; здатність використовувати цифрові технології в освітньому процесі.

З огляду на вказане вище, у професійних стандартах педагогів обох освітніх ланок приділяється увага саме наявності інформаційно-цифрової (інформаційно-комунікаційної) компетентності. А отже необхідною складовою процесу освітньо-професійної підготовки майбутніх педагогів як закладів дошкільної освіти, так й початкових класів ЗЗСО є використання цифрових технологій не лише викладачами, але й залучення до їх застосування самих здобувачів вищої освіти з метою якісної і ефективної організації освітнього процесу з дітьми дошкільного і молодшого шкільного віку.

Зважаючи на сказане вище, студентам, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Дошкільна та початкова освіта» під час вивчення дисциплін пропонується розробити методичні матеріали за допомогою різноманітних інформаційно-цифрових технологій. Так, при вивченні теми «ІКТ у навчанні математичної освітньої галузі» освітнього компонента «Технології навчання математичної освітньої галузі» здобувачам пропонується обрати завдання із підручників з математики для 3 чи 4 класу і зробити інтерактивний робочий аркуш за допомогою обраного ними самостійно сервісу Wizer.Me, Liveworksheets або H5P. Іншим завданням для здобувачів з дисципліни «Методика навчання математичної освітньої галузі» за обраною самостійно темою необхідно спроектувати фрагмент практичного заняття за допомогою Padlet.

Звичним для здобувачів, які навчаються за ОПП «Дошкільна та початкова освіта», є використання сервісу для інтерактивних вправ LearningApps. Такий сервіс створює багато можливостей для педагогів дошкільної та початкової ланок освіти щодо створення у цікавій формі вправ і задач для дітей дошкільного та молодшого шкільного віку: знайти пару, класифікація, числова пряма, просте упорядкування, вільна текстова відповідь, вікторина, заповнити пропуски тощо.

Для презентації на практичних заняттях розроблених конспектів уроків студенти також використовують різноманітні цифрові ресурси, зокрема платформу для створення графічного дизайну Canva. З метою проведення опитування учнів під час уроків у цікавій формі майбутніми педагогами використовується ігрова навчальна платформа Kahoot! або розробляються за допомогою онлайн ресурсів ребуси і кросворди.

На різних етапах проведення занять, а також під час презентації розроблених уроків або занять студенти використовують цифровий ресурс Wordwall для створення інтерактивних вправ для дітей дошкільного віку або з метою опитування учнів початкової школи.

Цікавим є досвід використання на заняттях зі студентами Augmented Reality (AR) – доповненої реальності. На практичних заняттях розглядаються можливості використання технології доповненої реальності, зокрема інтерактивних абеток, іграшок з AR-додатками, книжок-розмальовок, які доцільно використовувати в роботі з дітьми дошкільного та молодшого шкільного віку. У процесі обговорення майбутніми педагогами окреслюються

проблеми і перспективи упровадження імерсивних технологій в освітній процес закладів дошкільної та початкової освіти.

Підсумуємо: у процесі освітньо-професійної підготовки майбутніх педагогів дошкільної та початкової освіти необхідним є ознайомлення з можливостями сучасних інформаційно-цифрових технологій, а також набуття навичок їх використання в освітньому процесі закладу дошкільної освіти і початкової школи.

Список використаних джерел

1. Краус К.М. Імперативи формування цифрової освіти в Україні. Управління соціально-економічними трансформаціями у сучасному місті: матеріали Всеукр. наук.-практ. конфер. (27 лютого 2018). Київ: КУБГ, 2018. С. 49–51. URL: [http://dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/6059/1/Kraus K.M..pdf](http://dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/6059/1/Kraus%20K.M..pdf)

2. Морзе Н.В., Базелюк О.В., Воротнікова І.П., Дементієвська Н.П., Захар О.Г., Нанаєва Т.В., Пасічник О.В., Чернікова Л.А. Опис цифрової компетентності педагогічного працівника: проєкт (Розроблено на виконання Наказу МОН України № 38 від 15 січня 2019 року). Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету, 2019. Спецвипуск «Нові педагогічні підходи в STEAM освіті». С. 1–53. <https://doi.org/10.28925/2414-0325.2019s39>

3. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/bazovij-komponent-doshkilnoyi-osviti-v-ukrayini>

4. Професійний стандарт «Вихователь закладу дошкільної освіти». Наказ міністерства економіки України від 19.10.2021 р. № 755-21. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-profesijnogo-standartu-vihovatel-zakladu-doshkilnoyi-osviti>

5. Професійний стандарт «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», затверджений. Наказ міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.12.2020 р. № 2736. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/news/zatverdzheno-profstandart-vchitelya-pochatkovih-klasiv-vchitelya-zakladu-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i-vchitelya-z-pochatkovoyi-osviti>

ГОРОЖАНКІНА Оксана Юріївна

ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ГАЛУЗІ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Сьогодні одним з пріоритетів політики України є повноправна інтеграція до європейського цивілізаційного простору. У зв'язку з цим особливо гостро постає потреба у підготовці висококваліфікованих, мобільних, творчо мислячих, конкурентноздатних фахівців, здатних до самовдосконалення та використання нових інноваційних технологій в професійній діяльності. Важлива роль в цьому процесі належить якісній підготовці фахівців мистецької